

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА
ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
Број: 003058795 2024 13410 002 000 051 001 01 002
Дана: 29.10.2024. године.
Булевар Михајла Пупина 2
Београд
идс

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова
Александар Марковић, председник

Трг Николе Пашића 13
Београд

Поштовани,

У складу са чланом 229. Пословника Народне скупштине у прилогу дописа достављамо Информацију о раду Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог за период јул - септембар 2024. године.

С поштовањем,

МИНИСТАР

Томислав Жигманов

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА
ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
Број: 003058795 2024 13410 002 000 051 001 14 001
Датум: 29.10.2024. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

ИНФОРМАЦИЈА О РАДУ
МИНИСТАРСТВА ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
за период јул 2024. – септембар 2024. године

I ЗАКОНИ И ДРУГА ОПШТА АКТА

Закон о родној равноправности

У циљу израде Извештаја о остваривању родне равноправности у Републици Србији за 2023. годину, настављено је са обрадом прикупљених података, међутим, на седници одржаној 27. јуна 2024. године Уставни суд је донео Одлуку о покретању поступка за утврђивање неуставности Закона о родној равноправности. Овом одлуком Уставни суд је обуставио извршење појединачног акта или радње предузете на основу одредаба овог закона, што укључује и доношење подзаконских аката.

У оквиру пројектне подршке Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог од стране Немачке организације за међународну сарадњу (ГИЗ), у вези са имплементацијом Функционалне спецификације за израду софтвера за прикупљање и обраду података разврстаних по полу у Републици Србији, потписани су споразуми о сарадњи Министарства са Агенцијом за привредне регистре и Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу. За приступ дата центру додељени су креденцијали, дефинисана је даља динамика израде базе, као и тестирања софтвера.

Закон о националним саветима националих мањина

У извештајном периоду припремљено је једно решење о упису промене података у Регистру националних савета и једно уверење о подацима уписаним у Регистар националних савета.

II ПЛАНСКА ДОКУМЕНТА

Акциони план за спровођење Стратегије за родну равноправност

У извештајном периоду, Предлог акционог плана за 2024. и 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године прослеђен је надлежним органима, носиоцима мера и активности, на став и мишљење.

Након упућивања Предлога акционог плана Генералном секретаријату Владе на разматрање (август 2024.), затражено је додатно достављање мишљења, ставова и предлога и партнера носиоца активности у Предлогу акционог плана. У току је усаглашавање пристиглих мишљења, примедби и сугестија партнера.

Акциони план за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације

У извештајном периоду Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог проследило је Предлог акционог плана за 2024. и 2025. годину за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године надлежним органима, на став и мишљење. У току је усаглашавање пристиглих мишљења, примедби и сугестија.

Акциони план за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији

У извештајном периоду настављене су активности у вези са израдом Акционог плана за период 2025-2027. за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2022-2030. године. У смислу наведеног, Министарство актуелно ради на ex post анализи Акционог плана за период 2022-2024. године за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2022-2030.

Акциони план за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији

Током трећег квартала 2024 године, настављене су активности у вези са израдом Акционог плана за период 2024. - 2026. године, за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2022-2030. година, (у даљем тексту Акциони план). У складу са Закључком Одбора за правни систем и државне органе Владе Републике Србије Број: 021-5437/2024-2 од 19. јуна 2024. године, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог спровело је јавну расправу о Предлогу Акционог плана, у периоду од 21. јуна до 11. јула 2024. године, у вези са чим је израђен и јавно објављен Извештај о спроведеној Јавној расправи.

Четврти састанак Посебне радне групе састављене од представника органа државне управе и независних тела, одржан је 23. јула 2024. године, током којег су разматрани достављени предлози, сугестије и коментари пристигли у току Јавне расправе.

Усвајање Акционог плана за период 2024-2026. године за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022-2030. године, очекује се током четвртог квартала 2024. године.

Нови плански документ из области остваривање права националних мањина

У склопу мониторинга над спровођењем Оквирне конвенције за заштиту националних мањина Савета Европе, делегација Саветодавног комитета посетила је Републику Србију у периоду од 24. до 28. јуна 2024. године, како би у директном контакту са релевантним саговорницима стекла што потпунију и објективнију слику о остваривању обавеза проистеклих из Оквирне конвенције. Након ове посете, Саветодавни комитет ће израдити Пето мишљење о спровођењу Оквирне конвенције у Србији, а налази и препоруке из овог мишљења постаће део новог акционог плана. С тим у вези, финализација текста Акционог плана условљена је датумом израде Петог мишљења, као и динамиком коју ће имати консултативан поступак усаглашавања ставова и постизања консензуса свих заинтересованих страна, а пре свега припадника националних мањина.

У претходном периоду и без формално усвојеног Акционог плана Република Србија је предузела низ активности у циљу испуњавања препорука из Четвртог мишљења Саветодавног комитета које се уједно налазе и у радној верији Акционог плана, као што су активности у вези са Пописом становништва или различите врсте истраживања и анализа у појединим областима, што је наведено и у Петом државном извештају о спровођењу Оквирне конвенције. Подсећамо да је наведени извештај јавно доступан на сајту Министарства <https://minljmpdd.gov.rs/sektori/nacionalne-manjine/multilateralni-ugovori/okvirna-konvencija-za-zastitu-nacionalnih-manjina/>.

III МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ / САРАДЊА

САРАДЊА СА УН МЕХАНИЗМИМА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Конвенција УН о остваривању алиментационих захтева у иностранству

У Министарству, као посредничком органу у остваривању алиментационих захтева у иностранству, применом Конвенције УН (Њујорк, 20. јун 1956. године), у периоду од јула до септембра 2024. године заprimљено је 7 нових алиментационих захтева из једне земље уговорнице ове конвенције, тако да Министарство у својој евиденцији у извештајом периоду има 187 алиментационих захтева из 16 земаља уговорница Конвенције. У истом периоду упућено је 20 извештаја иностраним отпремним органима о актуелном стању поступка по предметима.

Сарадња са Канцеларијом ОХЦХР-а и специјалним процедурама

У координацији са кабинетом председника Владе и Председника Републике Србије сачињен је и упућен одговор на писмо две специјалне известитељке УН-а: за промоцију права на слободу мишљења и изражавања (И.Кан) и за стање браниоца људских права (М.Лаулор). Писмо специјалних известитељки је упућено поводом наводног застрашивања и упућених претњи новинарима Ани Лалић Хегедиш и Динку Грухоњићу.

Канцеларији Високог комесара Уједињених нација за људска права (UNHCHR) су достављени одговори на упитник Специјалног известиоца УН за људска права интерно расељених лица и упитник који се односи на успостављање Центра знања о економским, социјалним и културним правима на нивоу Уједињених нација који

настоји да помогне својим корисницима да унапреде промоцију и заштиту људских права.

Припремљене су информације у вези резолуције Савета за људска права број 55/8 о правима особа са инвалидитетом, као и одговор на Упитник специјалног известиоца за трговину, сексуалну експлоатацију и сексуално злостављање деце. Прикупљене су информације за Годишњи извештај Специјалног представника Генералног секретара за насиље над децом, за Извештај о утицају трговине оружјем на људска права и за упитник Радне групе за присилне нестанке, који ће бити представљен на 58. заседању УН Савета за људска права.

Поводом запримљених писама три Специјална известиоца УН (Специјалног известиоца УН за право сваког на највише могуће стандарде физичког и менталног здравља, Специјалног известиоца УН за право на приватност и Специјалног известиоца УН за промоцију и заштиту људских права и основних слобода у борби против тероризма), упућено нашој земљи у вези статуса Мансура Ахмед Сад Адајфија (Mansoor Ahmed Saad Adayfi), држављанина Републике Јемен, који тренутно борави у Републици Србији, а након достављених одговора надлежних ресора (М. Правде, МУП, КИРС и БИА), Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог није имало елемената за упућивања одговора специјалним известиоцима УН-а, те је наставило даљу комуникацију у вези са наведеним.

САРАДЊА СА САВЕТОМ ЕВРОПЕ / ОЕБС-ом / ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ / РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Европски комитет за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака (ЦПТ)

Национални официр за везу са Европским комитетом за спречавање мучења запримио је писмо председника Комитета, којим је затражена информација о исходу истражног поступка о смрти лица Д.Д. преминулог 7. априла 2024. године током полицијског задржавања у Полицијској станици у Бору. По пријему одговора од стране Министарства унутрашњих послова и Врховног јавног тужилаштва, достављен је одговор Комитету.

Активности националне контакт особе за ЛГБТ*¹ питања

У вези са Упитником о примени препорука Комитета министара Савета Европе CM/Res (2010)5 и спровођењу мера за борбу против дискриминације на основу сексуалне оријентације или родног идентитета, члан Комитета за сексуалну оријентацију, родни идентитет и изражавање и полне карактеристике (ADI-SOGIESC) доставио је одговоре у име Републике Србије, у складу са процедуром и задатим роком (31.7.2024. године).

Упитник је попуњен на основу одговора надлежних државних органа и институција задужених за реализацију препорука, као и независних органа за заштиту људских права, Заштитника грађана, Повереника за заштиту равноправности и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

---

¹ Скраћеница ЛГБТ* односи се: лезбејке, геј, бисексуалне, трансродне, интерсекс и квир особе, као и све друге припаднике ЛГБТ* заједнице

У оквиру процеса израде одговора, а у складу са препорукама Комитета министара Савета Европе, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог одржало је 15. јула о.г. друштвени дијалог на коме су организације цивилног друштва које се баве људским правима и правима ЛГБТИ упознате са достављеним одговорима, те у отвореном дијалогу размотрили даљу имплементацију препорука Комитета министара СЕ.

Група експерата за сузбијање трговине људима Савета Европе (ГРЕТА)

По затварању Јавног позива независним експертима за кандидатуру за чланство у Групи експерата за сузбијање трговине људима, који је био отворен у периоду од 13. до 28. јуна 2024. године, достављен је предлог кандидата Републике Србије (15.7.2024.)

Активности националне контакт-особе за борбу против злочина из мржње

Крајем септембра месеца започете су припреме за одржавање редовне годишње Регионалне конференције о борби против злочина из мржње, чији је домаћин Република Србија. Конференција ће бити одржана у Београду, 20. и 21. новембра.

Комитет за борбу против дискриминације, различитост и инклузију Савета Европе (ЦДАДИ)

Својим пројектним планом за 2024-2027, Комитет за борбу против дискриминације, различитост и инклузију Савета Европе има задатак да припреми Студију о проблематичним питањима у области заштите регионалних или мањинских језика и идентификацији добрих пракси у државама чланицама. Идентификовано је пет области за истраживање ове Студије, и у складу са тим, а на захтев Комитета, припремљен је и послат прилог у вези са изработом поменуте студије, имајући у виду да Република Србија, као чланица Савета Европе, има члана Управног одбора Комитета.

Сарадња са Међународном организацијом Франкофоније (ОИФ)

Поводом одлуке Владе Републике Србије да поднесе захтев за промену статуса чланства наше државе у ОИФ (из статуса придруженог, у статус сталног члана), Секретаријат ОИФ је организовао посету посматрачке мисије нашим институцијама, како би извршили додатни увид у степен испуњености услова и обавеза које та организација захтева од земаља кандидата за пуноправно чланство у Организацији Франкофоније. На основу упитника/апликационог досијеа на који је одговорено у фебруару месецу, Мисија је изразила заинтересованост да разговара о темама које су у надлежности Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, а које представљају значајан део области на којима се инсистирало у упитнику. Састанак са представницима Министарства одржан је 10. јула т.г. у Палати Србија.

Шеф техничке посматрачке мисије закључио је да је видљиво да је учињен велики напредак и да Србија поштује највише критеријуме и стандарде Савета Европе.

Након ове посете израдиће се извештај о састанцима одржаним са представницима институција и министарстава Републике Србије, како би се органи и тела ОУФ ближе упознали о њиховом садржају и посети нашој земљи.

IV МЕЂУИНСТИТУЦИОНАЛНА САРАДЊА

ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОЗИ

Министарство је током трећег квартала т.г. реализовало један друштвени дијалог и то:

1. Друштвени дијалог „Нацрт одговора Републике Србије о примени препоруке Комитета министара Савета Европе CM/Res (2010)5 у вези са мерама усмереним на борбу против дискриминације на основу сексуалне оријентације или родног идентитета“

Дијалог је одржан 15. јула 2024. године, у сарадњи са Саветом Европе, имао је пет панела и окупио више десетина учесника из државних институција, надлежних министарстава, независних тела, судске власти и тужилаштва, као и припаднике бројних невладиних организација које се баве овом темом.

Током трећег квартала 2024. у складу са Закључком Владе Републике Србије 05 број 021 - 9898/2023-1 којим су усвојене Смернице за организовање друштвеног дијалога², Министарство је започело поступак припреме и израде **Извештаја о исходима реализованих друштвених дијалога у 2023. години.**

У циљу што боље припреме јасног, разумљивог и концизног текста Извештаја као и прикупљања релевантних информација о предузетим активностима, на адресе више од 300 учесника друштвених дијалога одржаних у претходној години достављени су релевантни Упитници. Годишњи извештај о исходима реализованих друштвених дијалога у 2023. години треба да сублимира прикупљене податке свих институција/организација у Републици Србији које су били предлагачи иницијативе за друштвени дијалог, или су исти водиле, реализовале и у њему учествовале, како би на једном месту могло да се сагледа шта је урађено, која је институција и у којим временским роковима покренула одређене процесе, који су резултати постигнути, које су конкретне промене остварене за одређену циљну групу, у којим временским роковима ће исходи резултати променама, као и на који начин су резултати друштвеног дијалога утицали на испуњеност циљева из Агенде 2030 Уједињених нација (Циљева одрживог развоја).

Квантитативни и квалитативни подаци и информације из годишњег Извештаја послужиле да се прати испуњеност преузетих обавеза када је реч о изменама и допунама прописа, сагледа где и колико је друштвени дијалог допринео у изради и унапређењу планских докумената институција Републике Србије, као и да послужи као институционална меморија за све започете радње које су иницирали учесници друштвеног дијалога.

---

² „Службени гласник РС“, бр. 94/23

РАДНА ТЕЛА / САВЕТИ

Савет за праћење примене препорука УН за људска права

У извештајном периоду, предузете су радње за образовање Савета за праћење примене препорука механизма УН-а за људска права у новом сазиву. Именовани су чланови Савета од стране свих ресора, независних тела и Платформе организација цивилног друштва за сарадњу са УН за људска права.

Такође, израђен је предлог Одлуке о образовању Савета са образложењем.

Савет за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва

У извештајном периоду, по формирању актуелног сазива Владе припремљен је Предлог одлуке о измени и допуни Одлуке о образовању Савета за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва, коју је Влада усвојила 22. августа 2024. године.

На захтев бројних организација и удружења грађана, уз посредовање чланова Савета за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва из редова грађанских удружења, 26.09.2024. године одржана је прва ванредна седница овог савета. Ванредна седница сазвана је услед потребе да се размотри тренутно окружење у ком раде организације цивилног друштва у Србији. Имајћи у виду да је седница заказана услед захтева организација цивилног друштва, одржана је у хибридном формату односно и уживо и онлајн, како би члановима и чланицама пружили више могућности за присуствовање. На првој ванредној седници закључено је да ће Савет уз административну подршку Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, припремити информацију која ће бити разматрана на наредној редовној седници, крајем октобра месеца.

Савет за националне мањине

У извештајном периоду, након формирања актуелног сазива Владе припремљен је Предлог одлуке о измени Одлуке о образовању Савета за националне мањине, коју је Влада усвојила 24. јула 2024. године. У складу са поменутом одлуком, Саветом ће и у наредном периоду председавати председник Владе Републике Србије. Након усвајања поменуте одлуке, одржана је тринаеста седница Савета 7. августа 2024. године. На седници је усвојен Предлог програма за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2024. години и потврђени су национални симболи и празници бошњачке, горанске, немачке, ромске, словеначке, украјинске и чешке националне мањине. Поред тога, дискутовало се о свим актуелним питањима од значаја за унапређење положаја националних мањина, као и о активностима планираним за наредни период.

МИШЉЕЊА / ПРЕДСТАВКЕ / ИЗВЕШТАВАЊЕ

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је другостепени орган у пословима државне управе који се односе на остваривање слободе удруживања, изузев политичког и синдикалног организовања. У извештајном периоду спроведени су другостепени управни поступци по жалбама изјављеним на решење Агенције за привредне регистре, Регистратора који води Регистар удружења и Регистар страних удружења и припремљено осам другостепених решења у вези са поступком по жалбама на решења Агенције за привредне регистре.

Припремљено је осам мишљења по захтеву грађана о примени одредаба Закона о удружењима и подзаконским прописима.

У извештајном периоду Министарство је дало мишљење на 35 нацрта прописа и/или предлога планских докумената других предлагача.

Благовремено је одговорено на 20 представки грађана, 4 захтева физичких и правних лица из области заштите и унапређења мањинских права, поступано по 7 захтева за приступ информацијама од јавног значаја.

Министарству за европске интеграције достављени су полугодишњи и квартални извештаји о спровођењу активности из Акционог плана за Поглавља 23, 24, 22 и Поглавље 19.

V САРАДЊА СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

Укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа

Примењујући Смернице за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта предлога прописа, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је током трећег квартала 2024. године, у сарадњи са другим органима предлагачима прописа и докумената јавних политика, наставило праксу укључивања представника цивилног друштва у радне групе за израду прописа и докумената јавних политика путем јавних позива.

Током трећег квартала, објављена су три Јавна позива организацијама цивилног друштва и то:

1. Јавни позив организацијама цивилног друштва за предлагање кандидата за чланство у Радној групи за израду Нацрта закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. У сарадњи са Министарством заштите животне средине, Јавни позив је био расписан у периоду од 18.06.2024. године до 12.07.2024. године. Комисија формирана решењем министра за људска и мањинска права и друштвени дијалог, донела је Предлог представника организација цивилног друштва за чланство у Радној групи којим је у складу са циљевима јавног позива предложила представнике пет организација цивилног друштва.

2. Јавни позив организацијама цивилног друштва за предлагање кандидата за чланство у Радној групи за израду Нацрта програма за индустријску безбедност, са Акционим планом. У сарадњи са Министарством заштите животне средине, Јавни позив је био расписан у периоду од 18.06.2024. године до 12.07.2024. године. Комисија

формирана решењем министра за људска и мањинска права и друштвени дијалог, донела је Предлог представника организација цивилног друштва за чланство у Радној групи којим је у складу са циљевима јавног позива предложила представнике две организације цивилног друштва.

3. Јавни позив организацијама цивилног друштва за предлагање кандидата за чланство у Радној групи за израду нацрта Закона у области борбе против трговине људима у Републици Србији. У сарадњи са Министарством унутрашњих послова Јавни позив је био расписан у периоду од 26. августа до 4. септембра 2024. године. Комисија формирана решењем министра за људска и мањинска права и друштвени дијалог, донела је Предлог представника организација цивилног друштва за чланство у Радној групи којим је у складу са циљевима јавног позива предложила представнике пет организација цивилног друштва.

ЈАВНИ КОНКУРСИ

Буџетски фонд за националне мањине

Предлогом програма за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине који је усвојен на седници Савета за националне мањине, предвиђено је да је култура приоритетна област у којој се финансирају програми и пројекти у 2024. години. На основу Предлога Савета, министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог донео је, 8. августа 2024. године, Програм за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине за 2024. годину.

Решењем министра образована је Конкурсна комисија за спровођење поступка доделе средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2024. години, чији чланови су именовани из реда представника Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Министарства културе.

Конкурс за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине расписан је 13. августа 2024. године и био отворен у периоду од 21. августа до 20. септембра 2024. године.

Након истека рока за подношење пријава, Конкурсна комисија је отпочела рад на разматрању и оцењивању програма/пројеката у складу са критеријумима утврђеним текстом конкурса, након чега ће утврдити Листу вредновања и рангирања пријављених програма и пројеката поднетих на Конкурсу.

Суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније у 2022. години

У извештајном периоду, Министарство је израдило Извештај о реализацији подржаних пројеката организација цивилног друштва (у даљем тексту: ОЦД), на основу података добијених из кварталних и завршних извештаја од ОЦД-а, као и на основу спроведених мониторинг посета ОЦД-а која су по Јавном конкурсном добила финансијску подршку. Исти је објављен на сајту Министарства: <https://minlmpdd.gov.rs/wp-content/uploads/2024/08/Izvestaj-sufinansiranje.pdf> као и на порталу е консултације.

По поменутом извештају, удружења су била у обавези да изврше повраћај средстава што су и учинили 13.08.2024.године.

Након извршеног повраћаја средстава од стране удружења на рачун буџета, извршен је и повраћај меница чиме је реализација пројеката завршена.

Додела нефинансијске подршке организацијама цивилног друштва од стране органа јавне управе

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је складу са планираним активностима Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022-2030. године, за период 2022-2023. године, реализовало активност предвиђену другим стратешким циљем „2.1.6. Развити критеријуме и смернице за пружање нефинансијске подршке организацијама цивилног друштва“ израдило *Предлог критеријума и смерница за пружање нефинансијске подршке организацијама цивилног друштва од стране органа јавне управе* (у даљем тексту: Предлог критеријума).

У циљу прецизнијег увида у праксу и дефинисања критеријума и смерница за доделу нефинансијске подршке организацијама цивилног друштва од стране органа јавне управе, као и прикупљане сугестија за дефинисање препорука за унапређење регулативе и праксе доделе ове врсте подршке у Републици Србији, 6. септембра 2024. године организована је презентација наведеног предлога. Истовремено, представљена је и анализа компаративног прегледа праксе и регулативе ове врсте подршке у земљама региона.

На презентацији су сагледана искуства и прикупљени предлози и сугестије организација цивилног друштва које су се у претходном периоду бавиле наведеном тематиком. Предложене сугестије биће интегрисане у израђени Предлог критеријума и предлоге за унапређење регулативе у области доделе нефинансијске подршке организацијама цивилног друштва, чија финализација се очекује током 2025.године.

VI МЕЂУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Пројекат „Подршка јачању владавине права у Србији“

У склопу пројекта „Подршка јачању владавине права у Србији“, односно пројекта “Заштита мањина у процесу приступања ЕУ” који реализује Европски центар за мањинска питања (ЕКМИ) у сарадњи са Немачком организацијом за међународну сарадњу (ГИЗ) и Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог, у извештајном периоду организована је студијска посета за државне службенике из Републике Србије, данско-немачком пограничном региону, покрајини Шлезвиг-Холштајн. Посета овом пограничном региону, познатом по добро развијеним политикама према националним мањинама и великом броју актера укључених у заштиту мањина, омогућила је размену искустава између државних службеника из Републике Србије и њихових колега из Савезне Републике Немачке и Краљевине Данске. Учесници студијске посете су се упознали са примерима добре праксе у области заштите права националних мањина у покрајини Шлезвиг-Холштајн и функционисањем мањинских институција у овом пограничном региону.

Пројекат „Реформа јавних финансија – Агенда 2030“

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог остварило је сарадњу са представницима и експертима ГИЗ – Немачке организације за међународну сарадњу која је низом активности пружила подршку приликом креирања и израде нове двојезичне брошуре под називом „Водич за успешан друштвени дијалог“. Брошура је намењена свим потенцијалним иницијаторима и учесницима друштвеног дијалога који теже да допринесу унапређењу толеранције, поверења, партнерства и солидарности у друштву и учествују у доношењу одлука важних за достојанствени живот свих грађана Републике Србије.

Експертска подршка од стране ГИЗ-а пружена је и у процесу припреме и израде Извештаја о исходима реализованих друштвених дијалога у 2023. години.

Пројекат „Промоција различитости и равноправности у Србији“

У оквиру заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску“ спроводи се пројекат „Промоција различитости и равноправности у Србији“. У току је трећа фаза овог пројекта у оквиру којег је припремљена Анализа функционалности савета за међунационалне односе, а у току је спровођење истраживања о деловању националних савета у остваривању јавних овлашћења у области образовања, културе, информисања и службене употребе језика и писма, као и о улози националних савета у интеркултуралном дијалогу и јачању међунационалних односа. Пројекат се наставља и у наредном периоду, а активности које се односе на националне мањине биће усмерене на истраживање, прикупљање података и подизање свести о правима националних мањина.

Програм „Грађани, једнакост, права и вредности“

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, као званична Национална контакт тачка за овај Програм у Републици Србији наставило је са активностима промоције Програма, редовних састанака са –Европском комисијом и са потенцијалним корисницима Програма.

Током три дана Европске недеље могућности у септембру 2024. године, Министарство је представило програм у новоотвореној Европској кући у Београду, у дану намењеном култури, како би се заинтересовани учесници, пре свега културне институције и организације цивилног друштва, упознали са могућностима које овај програм нуди.

Након тога, Програм ЦЕРВ је представљен и на дану намењеном цивилном друштву и медијима, као и последњег дана Европске недеље могућности у Нишу, на дану посвећеном развоју локалне самоуправе. Сва три дана програм је промовисан на целодневном штанду посвећеном Програму, где су представници министарства

разговарали са бројним учесницима о њиховим идејама и најбољим начинима да се на следећим позивима укључе у Програм.

Поред наведеног, свакодневно се пружају одговори на питања потенцијалних корисника програма, пружа се помоћ приликом аплицирања те остварује сарадња са потенцијалним корисницима на унапређењу појединачних пројектних апликација.

Програм „Грађани, једнакост, права и вредности“ има за циљ финансијску подршку организацијама које промовишу вредности демократије, владавине права, транспарентности и доброг управљања. Овај програм је највећи програм до сада намењен промоцији и заштити поменутих вредности. Његов циљ је изградња и подизање свести о правима и вредностима садржанима у основним Уговорима и Повељи Европске уније о основним правима, пружајући финансијску подршку непрофитном сектору у промоцији тих права и заједничких вредности. У финансијском раздобљу 2021-2027, предвиђени буџет овог програма је 1,5 милијарди ЕУР и у њему, поред земаља чланица ЕУ могу да учествују и земље кандидати.

Почетак програмирања ИПА пројеката за период од 2025. до 2027. године

Имајући у виду да нас је Министарство за европске интеграције обавестило да се почиње са процесом програмирања за ИПА подршку у периоду од 2025. до 2027. године, представници Министарства за људска и мањинска права су присуствовали низу састанака како би, у складу са роковима дефинисаним од стране Делегације Европске уније, припремили потребну документацију ради аплицирања за средства подршке које је Европске унија наменила за финансирање пројеката и активности у областима из надлежности Министарства, а тичу се, првенствено, антидискриминације, заштите угрожених категорија, као и заштите и даљег унапређења положаја и права националних мањина.